

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 251. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700591583536/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

- 91 *Vadelmel*: groft hjemmævvet uldtøj, forhen et symbol på bondestanden.
- 92 *gøre Honneurs*: optræde som vært(inde). – *Codex*: lov- og regelsamling.
- 93 *bære Lygten før*: beslægtet med talemåden at holde lyset for nogen, der både kan betyde at hjælpe eller dække over nogen og at være til nar for nogen.
- 94 *Pedant*: person, der hænger sig i småting, her en stuelærd; jf. forklaringen s. 95. – *turne*: gøre gymnastik; efter det tyske turnen. – *fægte og lugge*: med hhv. kårde og sværd. – *Feinter*: finter, skinangreb med kården. – *Philistrene*: spidsborgerne – *Paukeri*, tysk: duel, slagsmål.
- 95 *Dumme Jung*, tysk: dumme knægt. – *Ulykkelige politiske Forhold*: Efter afslutningen af Treårskrigen (se n.t. s. 62) forblev Holsten-Lauenborg i det Tyske Forbund og fik i 1853/54 en absolutistisk forfatning så at sige uden om den demokratiske grundlov, der gjaldt i Danmark, dog stadig inden for rigsfællesskabet. Ydermere rejste holstenerne sig i protest mod rigsfællesskabets udførelse og søgte hjælp hos Preussen og Østrig, hvorved kimen til krigen i 1864 var lagt.
- 96 *Dejnen*: præstens medhjælper. Sætningen rummer en hentydning til en række talemåder om præst og degn, fx: at ofre til præsten og gå degnen forbi.
- 97 *Eumenidene(s)*: den græske mytologis gudinder for død og retfærdig hævn. – *blindt*: som Odisus, der efter at have blindet sig selv går til eumenidernes lund i Kolonos, jf. n.t. s. 89. – *et begrændset Samfund*: se n.t. s. 64. – *Bucephalus*: en fyrig hingst, som var livhest for Alexander den Store (356-323 f.Kr.) – *en Guldorn ... taler*: En tilsvarende ytring i *En Jude* (1. udgave, s. 412) godtgør, at der er tænkt på oraklet i Delfi, hvor præstinden Pythia i trance fremsagde spådomme, der blev tydet som guden Apollons tale til menneskene.
- 98 *abandon*, fransk: hegyldighed, også afslappethed. – *gyldne Ungdom*: unge levemænd, efter det franske jeuneste dorée. – *Basette*: se n.t. s. 73. – *Lansquet*, fransk: Landsknægt, et hasard-kortspil, vistnok oprindeligt spillet af hvervesoldater. – *Hovedstaden*: rimeligvis Berlin, der var hovedstad i Preussen og dermed i det Tyske Forbund bortset fra Østrig – *fashionable*, engelsk: moderigtigt. – *Stolzenfels*: slot på den vestlige Rhinbred over for floden Lahns udmunding ved Koblenz. Genopbygget 1825 af Friedrich Wilhelm IV af Preussen. – *Ems*: Bad Ems, en mondæn kurby ved floden Lahn 6 km øst for Koblenz.
- 99 *Oberlahnstein*: by ca. 5 km syd for Koblenz – *Croupiers*: personer, der indkasserer og udbetaler penge i et spillekasino. – *hin Notar i »Paris's Mystères«*: refererer til Eugène Sues tibinds føljetonroman *Les Mystères de Paris* (1842-43), der på dansk udkom i otte bind 1843. I den danske udgaves bd. III-VII optræder en vellystig og forbryderisk notar (advokat), som straffes ved, at en tiltrækkende negerpige tager ophold i hans hus på den betingelse, at han aldrig rører hende. Idet hun bevidst opflammer hans lidenskab uden at tilfredsstille den, driver hun ham til vanvid (se sær bd. VI kap. 1-2). – *Loreley*: Lorelei, en sirene, der holder til ved klip-